

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/75/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2716204253
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2716204253.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudkýň: JUDr. Martina Valentová a Mgr. Lucia Mizerová, v právnej veci žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Bratislava, Vajnorská 100/A, IČO: 47 967 692, zastúpenému advokátskou kanceláriou: Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., so sídlom Bratislava, Vajnorská 100/A, IČO: 53 161 368, proti žalovanému: F. M., nar. XX.X.XXXX, adresa X., V. XXX/XX, o zaplatenie 1.949,82 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Skalica č.k. 7Csp/41/2016-140 zo dňa 24.1.2019 - v zamietajúcej časti, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu v zamietajúcej časti a v závislom výroku o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e .**

II. Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol nasledovne:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 600,15 eur s úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 128,69 eur od 10.6.2014 do zaplatenia, a to do 15. dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšku súd žalobu zamietla.

Súd priznáva žalobcovi nárok na náhradu trov konania 42%.

O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní vychádzal zo skutkového stavu ako mu vyplynul z vykonaného dokazovania, že Poštová banka, a.s., Bratislava uzatvorila s žalovaným dňa 25.7.2013 Zmluvu o úvere dostupná pôžička, v zmysle ktorej žalovanému poskytla úver vo výške 2.000,- Eur. Zmluvné strany mali dohodnuté splácanie úveru po dobu 72 mesiacov v splátke po 56,29 Eur, dátum prvej splátky na 15.8.2013, dátum konečnej splatnosti úveru 15.7.2019, platenie splátok vždy k 15. dňu v mesiaci, RPMN 27,45%, úrokovú sadzbu 24,50% ročne a celkovú výšku nákladov 1.808,13 Eur. Výška mesačnej splátky je uvádzaná jednou sumou bez špecifikácie, čo z toho predstavuje istiny, úroky a iné poplatky. V obchodných podmienkach (čl. 1, bod 1.1.) je uvedené, že vzťahy neupravené ZoÚ, OP a VOP sa riadia ustanoveniami z. č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v platnom znení, zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a ďalšími súvisiacimi právnymi predpismi.

3. Žalovaný nerealizoval splátky riadne a včas, preto ho Poštová banka, a.s. výzvou z 9.6.2014 vyzvala na úhradu dlžnej sumy 2.315,28 Eur do 10 kalendárnych dní od doručenia výzvy, ktorú žalovaný prevzal 12.6.2014. Vo výzve špecifikovala žiadanú sumu jednak dlžnou istinou 1.949,82 Eur, úrokom 316,31 Eur, poplatkami za upomienky 39,28 Eur, poisťným 9,87 Eur. Pre neplnenie si povinnosti žalovaným

platiť splátky riadne a včas veriteľ vyhlásil úver za predčasne splatný k 9.6.2014 v súlade s článkom 6 Obchodných podmienok. Ani po zosplatnení úveru žalovaný neuhradil celú dlžnú sumu.

4. Poštová banka, a.s., (postupca) uzatvoril s žalobcom (postupníkom) Zmluvu o postúpení pohľadávok dňa 13.6.2017, na základe ktorej bola na postupníka postúpená medzi iným i pohľadávka vo vzťahu k žalovanému.

5. Z obsahu listín doložených právnym predchodcom žalobcu mal prvoinštančný súd preukázané, že žalovaný reálne vyčerpal dňa 25.7.2013 úver vo výške 2.000,- Eur a splatil ho celkovo vo výške 178,87 Eur (53,- Eur x 3 + 3,29 Eur x 3). Výšku úhrady predmetnej sumy potvrdil i sám žalobca s poukazom obsah zmluvy a obchodné podmienky, v zmysle ktorých predmetnú sumu 178,87 Eur započítal na poplatky v sume 19,87 Eur, na zmluvnú úroky a úroky z omeškania v sume 108,82 Eur, na istinu 50,18 Eur.

6. Právne súd prvej inštalcie vec posúdil aplikáciou ust. § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 5, § 517 ods. 1, 2, § 563 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1, 2 zák. č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, § 497, § 499, § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka a § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.

7. Súd prvej inštalcie vychádzal z toho, že Poštová banka, a.s., je obchodná spoločnosť a žalovaný fyzická osoba nepodnikateľ, právny vzťah medzi založený predmetnou úverovou zmluvou posudzoval podľa zák. č. 126/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluv bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod v zmysle § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka. Súd ďalej aplikoval zásadu lex specialis derogat lex generalis, podľa ktorej špeciálna právna úprava na ochranu spotrebiteľa má prednosť pred všeobecnou úpravou.

8. Žalovaný preukázateľne uhradil len 178,87 Eur z reálne jednorázovo vyčerpanej sumy 2000 eur, preto mu súd uložil povinnosť zaplatiť rozdiel týchto súm (1.821,13 Eur) ako zvyšnú časť istiny úveru, spolu s uplatneným úrokom z omeškania 5,25% ročne od dňa nasledujúceho po dni splatnosti pohľadávky. V tejto časti je (prvý) rozsudok č. k. 7Csp/41/2016-102 z 3.10.2017 tunajšieho súdu už právoplatný (dňa 1.11.2017). Vzhľadom na závery druhostupňového súdu a preukázaný obsah dohody zmluvných strán súd vyhodnotil za dôvodnú žalobu aj v časti zvyšku nesplatennej istiny 128,69 eur (uplatnená istina 1949,82 mínus priznanej istiny 1.821,13), poplatkov 39,15 Eur a v časti úrokov a úrokov z omeškania v celkovej sume 432,31 Eur za obdobie od 25.7.2013 (deň uzavretia zmluvy) do dňa 9.6.2014 (deň vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru) a preto v tejto časti tiež žalobe vyhovel. Súd aj v tomto prípade priznal žalobcovi úrok z omeškania 5,25% odo dňa nasledujúceho po dni zosplatnenia úveru, t.j. od 10.6.2014.

9. Uplatnený riadny úrok vo výške 24,5% ročne z istiny úveru 1.949,82 Eur od 10.6.2014 (deň nasledujúci po zosplatnení) do 30.4.2016 a vo výške 24,5% ročne zo sumy 1.949,82 Eur od 1.5.2016 do zaplataenia na základe zmluvy o povolenom prečerpaní, súd nepovažoval za dôvodný. Súd zamietol žalobu v časti uplatnených úrokov a úrokov z omeškania v celkovej sume 982,03 Eur (počítaných za obdobie od dňa nasledujúceho po dni vyhlásenia splatnosti úveru (10.6.2014) do 30.4.2016. Prvým dôvodom zamietnutia bolo to, že žalobca úroky a úroky z omeškania za toto uvádzané obdobie nerozčlenil a nešpecifikoval, čo z toho predstavujú úroky z omeškania, čo úroky a súd o úrokoch z omeškania rozhodol už percentuálnym vyobrazením ako 5,25% ročne od 10.6.2014. Ďalším dôvodom je to, že riadny úrok z úveru predstavuje odplatu pre veriteľa za užívanie istiny úveru dlžníkom po dojednanú dobu. Využitím práva predčasného zosplatnenia úveru zo strany veriteľa dochádza k zmene obsahu záväzku, dlžník/spotrebiteľ stráca výhodu splátok a poskytnuté prostriedky už nemá právo užívať po dobu pôvodne dohodnutú, ale musí ich okamžite vrátiť veriteľovi, čím sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť veriteľovi namiesto úrokov z úveru, úroky z omeškania z dlžnej sumy úveru. Právo na riadny úrok z úveru má žalobca do zosplatnenia istiny úveru (t.j. do 30.4.2016) a následne má žalobca ako veriteľ právo už iba na úrok z omeškania. Súd poukázal podporne na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co 190/2014 zo dňa 30.6.2015, v ktorom bolo uzavreté, že ak v dôsledku predčasného zosplatnenia úveru nastane stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. Rovnako Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18.9.2012 vyhodnotil v obdobnej posudzovanej veci ako ústavne konformný taký výklad príslušných

právných predpisov v rozhodnutiach okresného a krajského súdu, v zmysle ktorého v prípade, že veriteľ pristúpi k tzv. zosplatneniu úveru, nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie už úrokov z úveru, a teda veriteľ má právo na riadne úroky z úveru len do zosplatnenia úveru. Z týchto dôvodov súd žalobcovi úrok z úveru za obdobie po zosplatnení úveru t.j. od 1.5.2016 nepriznal. Priznal mu úrok za obdobie od 10.6.2014, kedy sa žalovaný dostal do omeškania do 30.4.2016, ktorý je ale už vyčíslený v priznanej sume 432,31 Eur.

10. Súd poukázal na to, že aplikačná prax súdov sa otázkou priznania úrokov za úver po splatnosti pohľadávky a teda popri úrokoch z omeškania či iných sankciách už zaoberala. Najvyšší súd konštatoval, že „ ... že dohodnuté úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania - § 369 OBZ (uznesenie NS SR vo veci 4 Obo 143/98)“. V rozsudkoch súdov sa zmluvné dojednanie povinnosti platiť úroky popri úrokoch z omeškania označilo za obchádzanie zákonného pravidla zakotveného v § 517 ods.2 OZ o administratívnom strope úrokov z omeškania (napr. rozsudok KS v Prešove vo veci 6Co 182/2011).

11. Záverom súd poukázal na to, že zásadný posun v prejednávanej otázke predstavuje v spotrebiteľských právnych veciach judikatúra Súdneho dvora Európskej únie. Súdny dvor výkladom smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách stanovil zásadne pravidlo pre kvalifikáciu zmluvnej podmienky za nekalú, ak sa odkláňa od dispozitívnych noriem zákona v neprospech spotrebiteľa (napr. C-415/11, AZIZ).

12. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania súd prvej inštancie vychádzal z § 255 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 CSP a úspešnému žalobcovi v konaní priznal náhradu trov konania vo výške 42%, vychádzajúc z nasledovného výpočtu: žalobca žiadal zaplatiť 3.403,31 Eur (1.949,82 Eur + 432,31 Eur + 982,03 Eur + 39,15 Eur), súd mu priznal sumu 2.413,28 Eur (432,31 Eur + 39,15 Eur + 128,69 Eur + suma priznaná už prvým rozsudkom 1.821,13 Eur). Teda úspech žalobcu bol 71% (2.413,28 x 100/3403,31), úspech žalovaného bol 29% (100-71) a čistý úspech žalovaného bol 42% (71-29=42%).

13. Proti tomuto rozsudku výslovne v zamietajúcej časti podal prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie žalobca pri uplatnení odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. a), že neboli splnené procesné podmienky, písm. f), že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a písm. h), že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom sa domáhal, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, alternatívne, aby odvolací súd žalobe vyhovel v celom rozsahu a žalovaného zaviazal na náhradu trov konania vrátane trov právneho zastúpenia, všetko do troch dní od prvoplatnosti rozsudku.

14. Rozhodnutie označil za nepreskúmateľné a arbitrárne, pretože nie je zrejmé z akého právneho predpisu súd vychádzal, keď uzavrel, že po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalobca nemá nárok na dohodnuté zmluvné úroky. Pokiaľ by otázka nároku na zmluvný úrok po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru mala byť zodpovedaná uznesením NS SR sp. zn. 4Obo 143/1998 tak, ako sa to uvádza v odôvodnení, s týmto záverom sa stotožniť nemožno, nakoľko ide o rozhodnutie, ktoré nevyhovuje potrebám súčasného právneho stavu. V tejto súvislosti odvolateľ odkázal na ust. § 16 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov... podľa ktorého spotrebiteľ má právo počas doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere spotrebiteľský úver úplne alebo čiastočne splatiť pred dohodnutou lehotou splatnosti a v takom prípade je povinný uhradiť úrok a náklady vzniknuté len za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia, výkladom a contrario. Ak dôjde k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, malo by byť rovnako zachované právo na vrátenie peňažných prostriedkov spolu s dohodnutým úrokom až do okamihu splatenia úveru. Odvolateľ poukázal na to, že rozhodovacia prax súdov v otázke priznávania zmluvných úrokov po zosplatnení úveru je rôznorodá, čo nie je v súlade s princípom právneho štátu, ktorého obsahom je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď, s odkazom na početné rozhodnutia Ústavného súdu SR. Podľa odvolateľa v prípade zmluvného úroku ide o dohodnuté zmluvné plnenie akcesorickej povahy, ktoré je nevyhnutne spojené s istinou úveru. Odkázal na ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka podľa ktorého dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve, pričom úroky je povinný platiť len za dobu od poskytnutia, do vrátenia peňažných prostriedkov. Podľa odvolateľa už z jazykového výkladu je zrejmé, že veriteľ má nárok na úrok až do splatenia úveru. Úroky z úveru sú

odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy, predstavujú cenu úveru. Dlžník je povinný platiť úroky od okamihu reálneho poskytnutia peňazí do okamihu ich reálneho vrátenia a to či už v lehote, alebo v omeškaní. Na povinnosť platiť úroky z úveru nemá vplyv ani zosplatnenie úveru. V zmysle vyššie uvedeného s ohľadom na bod 6.4 obchodných podmienok v prípade, ak sa stane úver predčasne splatný, banka je oprávnená úročiť nesplatenú istinu úveru zmluvnou úrokovou sadzbou a sadzbou úroku z omeškania až do úplného splatenia zmluvného záväzku klienta voči banke. Vzhľadom na fakt, že k vráteniu celej poskytnutej istiny nedošlo, nedošlo ani k zániku dohodnutého záväzku žalovaného, v zmysle ktorého je povinný naďalej uhrádzať zmluvne dohodnuté úroky. V prípade nepoctivého dlžníka by tento zo špekulatívnych dôvodov mohol bezprostredne po čerpaní úveru pristúpiť k neplateniu dohodnutých splátok, čím by spôsobil predčasnú splatnosť úveru a vyhol by sa tak plateniu dohodnutých zmluvných úrokov. Žalobca taktiež nesúhlasí s tvrdením súdu, že súbežným uplatňovaním úrokov z úveru a úrokov z omeškania dochádza k hrubej nadvláde veriteľa. Keďže oba typy úrokov sú diametrálne odlišným právnym inštitútom a sledujú iný cieľ, nemôže ísť o dvojité sankcionovanie žalovaného. Dohodnuté úroky predstavujú odmenu za požičanie peňazí, naproti tomu úroky z omeškania sú sankciou za porušenie povinnosti - nedodržanie dohodnutej doby splatnosti. Zatiaľ čo povinnosť dlžníka zaplatiť dohodnuté úroky vzniká zo záväzku, povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva zo zákona. Obidva úroky môže teda veriteľ žiadať popri sebe a to bez ohľadu na to, či ide alebo nejde o občianskoprávny vzťah. Zároveň zosplatnením úveru nedochádza k zániku zmluvného vzťahu, ale dochádza k zmene obsahu záväzku. V závere odvolateľ poukázal na rozhodnutie Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 41Co/13/2018, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 11Co/22/2018 aj Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Co/1/2018, ktoré podporujú ním vyslovené názory. Odkázal tiež na odlišné stanovisko sudcu a podpredsedu Ústavného súdu SR JUDr. Milana Ľalíka o neprimeranej ochrane spotrebiteľov všeobecnými súdmi.

15. Žalovaný odvolanie nepodal, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadril.

16. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie v napadnutej zamietajúcej časti vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. a), f) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné a rozsudok v napadnutej zamietajúcej časti ako i v závislom výroku o trovách je potrebné potvrdiť (§ 387 CSP).

17. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, vymedzeným uplatnenou odvolacou argumentáciou žalobcu, bolo posúdiť správnosť skutkových a právnych úsudkov súdu prvej inštancie vedúcich k záveru, že žalobu je nevyhnutné v časti o zaplatenie zmluvného úroku vo výške 24,5% ročne z istiny úveru 1.949,82 Eur od 10.6.2014 (deň nasledujúci po zosplatnení) do 30.4.2016 a vo výške 24,5% ročne zo sumy 1.949,82 Eur od 1.5.2016 do zaplatenia, ako nedôvodnú výrokom II. zamietnuť v podstate s argumentáciou, že nebolo možné priznať úroky z úveru v čase po splatnosti úveru, nadväzne i rozhodnutie o náhrade trov konania. Rozsudok v rozsahu vyhovujúceho výroku I. nebol odvolaním dotknutý, nadobudol právoplatnosť a nepodliehal odvolaciemu prieskumu.

18. Zamietnutou časťou žaloby si žalobca uplatňoval od žalovaného zaplatenie úroku z úveru vo výške 24,5% ročne z istiny úveru 1.949,82 Eur od 10.6.2014 (deň nasledujúci po zosplatnení) do 30.4.2016 a vo výške 24,5% ročne zo sumy 1.949,82 Eur od 1.5.2016 (teda po zosplatnení dluhu) do zaplatenia.

19. Odvolací súd sa stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie, že úrok z úveru prináleží iba na čas do zosplatnenia úveru, resp. do splatnosti dluhu a následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný

platiť iba úroky z omeškania a použitím § 387 ods. 2 CSP odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v odvolaní dotknutej časti.

20. Odvolací súd sa pritom obdobne ako prvoinštančný, opiera o judikatúru vyšších súdov, od ktorej nebol dôvod odkloniť sa ani v danom prípade. Závery Najvyššieho súdu SR obsiahnuté v rozhodnutí pod č. R 59/1998 (sp. zn. 4 Cdo 143/98) boli prijaté i v potvrdzujúcom rozhodnutí Krajského súdu Prešov č.k. 29C/131/2011-127 z 23.11.2011, ktoré úsudky všeobecných súdov napokon akceptoval i Ústavný súd SR vo veci sp. zn. IV.ÚS 476/2012 z 18.9.2012. K záveru súdov, že „...pokiaľ veriteľ pristúpi k tomu, že považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatnenie úveru), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru...“, Ústavný súd SR nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, keď krajský súd sa stotožnil s podrobne odôvodneným právnym názorom okresného súdu, jasne, zrozumiteľne a presvedčivo objasnil rozdiel, resp. vzťah medzi úrokmi z úveru a úrokmi z omeškania, ako aj otázku, prečo zmluvný úrok patrí sťažovateľke iba do splatnosti dlhu.

21. Odvolací súd je toho názoru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti, ako tomu bolo aj v danom prípade, zmluva o úvere zaniká podľa § 565 OZ a zánikom zmluvy zanikajú práva a povinnosti strán v nej uvedené, teda aj povinnosť platiť úroky. Podľa § 503 Obchodného zákonníka je záväzok platiť úroky splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. Teda úroky sa môžu účtovať len do splatnosti záväzku vrátiť peniaze. Úrok predstavuje cenu peňazí v zmysle straty príležitosti veriteľa disponovať s istinou a produkovať prostredníctvom nej zisk. V prípade mimoriadnej splatnosti ale veriteľ navodzuje situáciu, v ktorej má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou a tým aj obmedzenie obchodovania s peniazmi. Veriteľ by preto nemal mať právo na úroky ako odplatu za užívanie istiny, keďže dlžník ju už užívať nemôže. Odvolací súd si je pritom vedomý, že súdna prax v otázke nároku na úroky z úveru za čas po jeho predčasnom zosplatnení nie je jednotná, o čom svedčia i žalobcom v odvolaní poukázané rozhodnutia krajských súdov, avšak v tejto otázke sa odvolací súd s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu prikláňa k názoru, že veriteľovi patria úroky z úveru len za čas do splatnosti dlhu.

22. Žiada sa dodať, že pokiaľ žalobca v podanom odvolaní odkazuje na ust. § 16 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch... a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka s obdobnou úpravou treba zdôrazniť, že obe tieto ustanovenia riešia len prípad, kedy dôjde k splateniu dlhu pred dohodnutou lehotou splatnosti a výslovne pre tento prípad ustanovujú, že dlžník je povinný uhradiť úrok len za dobu do splatenia úveru, teda nie aj za dobu dohodnutej splatnosti, ktorá je dlhšia. Citované ustanovenia teda neriešia opačný prípad, kedy doba reálneho vrátenia peňažných prostriedkov prekračuje lehotu splatnosti. Z uvedeného dôvodu citované ustanovenia na daný prípad nie sú aplikovateľné a to ani analogicky.

23. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd potom považoval za správny záver súdu prvej inštancie o potrebe zamietnutia žaloby v časti uplatnenia úrokov z úveru za čas po jeho zosplatnení po vyporiadaní sa s relevantnými odvolacími argumentmi žalobcu a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v tomto rozsahu zamietajúceho výroku ako vecne správny, včítane odvolacími dôvodmi osobitne nenapadnutého výroku o náhrade trov prvoinštančného konania, s použitím § 387 CSP potvrdil.

24. V zmysle § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

25. V zmysle § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, ods. 2 ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

26. V zmysle § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, podľa ods. 2 o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

27. V odvolacom konaní fakticky plne úspešnému žalovanému vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP), o ktorom v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP musí aj bez návrhu rozhodnúť odvolací súd, keďže týmto rozhodnutím sa predmetné konanie končí. O výške náhrady trov konania v takom prípade v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

28. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade bol žalovaný v odvolacom konaní pasívny, nevykonával žiaden procesný úkon, náhradu trov konania si neuplatnil, ani nevyčíslil a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

29. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, o náhradu trov zjavne neprejavila záujem, navyše podľa obsahu spisu jej v odvolacom konaní ani žiadne nevznikli. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia Civilného sporového poriadku alebo iného zákona (analogia legis alebo iuris).

30. Odvolací súd preto s použitím Základných princípov čl. 4 ods. 2 CSP aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov konania žalovaného rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom. Vychádzal pritom z pomyselnej normy, že ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúcim procesnú ekonomiu rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

31. Danou problematikou sa zaoberalo aj občianskoprávne kolégium NS SR pričom v uznesení č. 15 z 9.10.2018 prijalo právnu vetu podľa ktorej, ak podľa obsahu spisu strane v konaní žiadne trovy nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, rozhodnúť priamo tak, že sa jej náhrada trov konania nepriznáva.

32. Odvolací súd potom hoci úspešnému žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

33. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).